

Dumisani u khou nwala mafhungo ane a do dzheniswa kha magazini ya tshikolo tshawe.

U khou ambedzana na vhana vha re tshikoloni tsha hawe nga ha tshenzhelo dzavho dza dwadze ja *Covid*.

U amba na vhagudiswa nga tshifhinga tsha u awela.

"No humbula mini musi ni tshi pfa lwa u tou thoma nga ha tshitzhili tsha *Corona*?" hu vhudzisa Dumisani.

"Vhathu vhanzhi vha tenda zwine vha zwi vhona, hu si zwine vha zwi pfa. U thomani, vhañwe vho amba uri tshenetscho tshitzhili a tshiho," hu amba Moses.

Moses u bvela phanda, "Vhañwe vhatu vho vha vha sa ḥodi u tevhela milayo. Ndo vha vhudza uri roñhe ri fanela u tevhela milayo ya dwadze, ngauri arali ra sa zwi ita, tshitzhili tshenetsho tshi ḥo dzula tshi hone."

"Hayani na hune nda dzula hone, ro tevhela milayo!"
Zwanga a tshi dzhenelela.

Zwanga ndi **lifhaṭa** ḥa Moses. Moses u sedza Zwanga.

"Ni khou amba ngoho?" Moses a tshi vhudzisa.

"A thi khou ri vhatu vhoṭhe vha hune ra dzula hone, fhedzi vhañwe vhavho," Zwanga a tshi ɖiimelela.

Vhagudiswa vha sea. Zwo vha two tou ralo kha vhatu vhoṭhe.

"Ho vha hu na milayo minzhi," Zwanga a tshi gungula.

U bvela phanda, "Ni songo fara tshifhačuwo tshaču, ni
songo ćifara ningi, ni songo ćifara mulomo, ni songo
dzhena bisini yo ćalaho vhathu. Tambani zwanda,
shumisani sanithaiza, ambarani *mask*, ni songo vha tsini na
tsini..."

Zwanga u fhelelwa nga muya.

Moses uri, “Eish, nyiledzo ya u tshimbila dzibadani ya u thoma yo vha i tshi kondà!”

Dumisani u vhudzisa tshigwada, “No kona hani u sedzana na nyiledzo ya u tshimbila dzibadani?”

Mpho u a fhindula, “Zwo vha zwi sa takadzi! Ro vha ri tshi dzula hayani ra ḥalela thelevhishini. U thomani, ro vha ri sa bveli na nnda.”

“Zwo vha zwi tshi konđa u vhalela hayani ngauri hu na phosho nnzhi,” hu amba Basani.

“Ndo vha ndi ndothe. Ndo vha ndi tshi ḥođa muňwe muthu uri a n̄talutshedze mushumo we nda ḥewa wone,” Bongi a tshi amba.

“Na n̄ne ndo vha ndi tshi khou kondelwa nga mushumo wanga wa tshikolo,” hu amba Mpho.

“Zwino no vha no takala musi zwikolo zwi tshi vulwa?”
Dumisani a tshi vhudzisa.

“Musi ndi tshi humbula nga u humela kiłasini ndo vha ndi
tshi vhona u nga a zwo ngo tsireledzea u vhuyelela
tshikoloni,” hu fhindula Andzani.

Abdul u a tenda, “Riñe sa vhagudiswa ri nga kha ḥi sa
tevhela milayo kana ra hangwa.”

“Ndo vha ndi tshi humbula uri zwikolo a zwo ngo fanelu u vula,” hu amba Basani.

Mpho uri, “Ndo vha ndo takalela u vhuyeleta kilesini, u vhuyeleta tshikoloni.”

“Na nne!” hu amba Moses, nahone Zwanga a tenda nga thoho.

“Ho shanduka mini zwino tshikoloni?” hu vhudzisa Dumisani.

Moses u a thoma, “Ndi tshithu tshithihi fhedzi tsho shandukaho tshikoloni u bva tshee ha thoma dwadze ja *COVID-19* nahone tshenetsho tshithu ndi ...”

“... uri tshithu tshiñwe na tshiñwe tsho shanduka!” Zwanga u fhedzisa mutualadzi wa mukoma wawe.

Khonani dzavho dzi a sea na u tenda. Dilogo ya tshikolo ya mbo di lila nahone ndi tshifhinga tsha u ya kiłasini.

—Mbudziso

1. No humbula mini musi ni tshi pfa lwa u tou thoma nga tshitzhili tsha *Covid-19?* Ri humbela uri ni ḥalutshedze.
2. Ḫalutshedzani maipfi haya nga maipfi aṇu: dwadze, u sanithaiza, nyiledzo ya u tshimbila dzibadani.
3. Wanani maipfi a re kha tshiqori ane a vha mahanedzi a: u fhela, u lila, u sa vha na tshithu, khwine khwine.
4. Ndi ngani two tea uri ri ḥtambe zwanda tshifhinga tshoṭhe?
5. Ndi milayo ifhio ine tshikolo tshaṇu tsha lavhelela uri ni i tevhele? Ndi ngani ni tshi humbula uri ndi ya ndeme?
6. Maipfi ane a ri, 'Ndi tshithu tshithihi fhedzi tsho shandukaho' a amba mini?
7. Ni humbula uri ndi mini zwe zwa livhisu muvhuso uri u vule zwikolo?

Heyi nganea yo thewa kha mivhigo ya RX Radio. RX Radio ndi tshititshi tsha radio ya kha inthanethe, ya vhana na yo itelwaho vhana.

RX Radio i hasha i ngei Red Cross War Memorial Children's Hospital, Cape Town.

RX Radio i thusa vhana u amba zwičori nga ha mafhungo a ndeme ane a vha kwama.

[Dalelani RX Radio](#)